

ECLESIASTÉS

(Nguxěětaeruŭarü ore)

**Guxŭma i ngúchaŭ rü
natüçaxmamare nixĩ**

1 ¹⁻²Rü ñaa nixĩ i norü ore ga nüxŭ yaxuxŭ ga guma orearu uruxŭ ga Dabí nane ga Yerucharéŭwa ãëxgacü ixĩcü: “Rü guxŭma i ngẽmaxŭgü rü natüçaxmamare nixĩ, rü guxŭma rü nayacuax. ³¿Rü taxacürü mexŭ nayaxu ya wüxi ya yatü nawa nax poraãcü napuracüxŭ i ñoma i naanewa? ⁴Rü duŭxŭgü rü nibuetanü rü togü rü niyuetanü, natürü ñoma i naane rü nanaxaïxrüumaraxŭmare.

.....

Orearü uruŭxŭ ngupetüxŭchiga

¹³Nagu charüxŭnŭ rü ngugŭxŭ icharüxãŭx. Rü naxçax changux i guxŭma i ñoma i naanewa ixŭxŭ. Rü taxŭ i guxchaxŭ nixĩ i yatügüétü naxŭnagŭxŭ ya Tupana nax ngẽmatüŭwa nangexmagŭxŭçax. ¹⁴Erü guxŭma i taxacü ixŭxŭ i ñoma i naanewa rü wüxi i natüçaxmamare nixĩ erü ñoma wüxi ya buanecü ya taxucürüwama texé yayauxemacürŭxŭ nixĩ.

.....

¹⁶⁻¹⁷Rü yexguma rü chaugünatama chaca rü ñachagürü: ‘Ñuxmax rü duŭxŭgü rü nüxŭ nixugü nax choma rü nüxŭ chacuaxŭchixŭ norü yexera ga yema nüxíra ãëxgacügü ixŭgŭxŭ ga Yerucharéŭwa. Yerü chaugü ichaxã nax naxçax chadauxŭ nax cuax choxŭ yexmaxŭ nax nüxŭ chacuaxŭçax i taxacü nixĩ i aixcuma mexŭ rü taxacü nixĩ i natüçaxmamare ixŭxŭ.’ Natürü nüxŭ chicuaxãchi rü guxŭma i ngẽma nagu charüxŭnŭxŭ rü ñoma buanecüxŭ yayauxchaŭcürüŭmare nixĩ. ¹⁸Rü ngẽxguma yexera nüxŭ icuaxgux, rü yexera tachixeãxë. Rü ngẽxguma yexeraxŭ i cuax tüxŭ ngẽxmagux, rü yexera ngŭxŭ tinge.”

**Ngẽma ngúchaŭ rü ngẽma cuax rü ñnŭ i
natüçaxmamare ixŭgŭxŭ nixĩ**

2 ¹“Rü chaugŭmaxã ñachagürü: ‘Ñuxma rü tá nüxŭ chaxŭ i ngẽma duŭxŭgü nagu maxëxŭ rü namaxã nataãxëgŭxŭ, rü chaugŭxŭ tá chanadetaquexe i muxŭma i ngẽmaxŭgü.’ Natürü woo i ngẽma ñnŭ rü natüçaxmamare nixĩ. ²Rü ngẽmawa

nüxü chachuax i ngëma cugü rü wüxi i natüçaxmamare yixüxü, rü ngëma chaxunearü ngüchaüügü rü taxuwama namexü. ³Rü chauäxëwa nagu charüxinü rü tá nüxü chaxü ya yima bínu ya ngüchiaciariü pora. Rü namaxä chaugü changäxëxë nax ngëmaäcü nüxü chacuäxüçax rü name nax ngëma naxüxü ya yatü nagu i ngëma ngunexüügü i ñoma i naanewa nax namaxüxü. ⁴Rü taxü ga puracü chaxü. Rü íchanaxüxü ga äëxgacüpata ga taxüchine rü mexechine. Rü choxrütama úbanecü choxü nayexma. ⁵Rü choma íchanato ga nanetügü rü chorü putüranecügü. Rü yexma chanatogü ga naguxüraxüxü i nanetü i oriñnaxçax. ⁶Rü puchu íchaxüxüxëxë nax yema dexámaxä yamegüxüçax ga yema nanetügü ga chatogüxëxü. ⁷Rü duüxügü ga puracütanüxüruxü ga yatüxü rü ngexü rü naxçax chataxe. Rü choxü nayexma ta ga togü ga chorü duüxügü ga chauchiügutama buexü. Rü yexgumarüxü ta rü yema Yerucharéüwa nüxíra äëxgacü ixigüxüariü yexera choxü nayexma ga wocagü rü carnérugü. ⁸Rü choxü nayexma ga muxüma ga úiru rü diërumü ga togü ga nachixüanegüariü äëxgacügüxütawa rü chorü íanegüwa chayaxuxü. Rü choxü nayexma ga duüxügü ga iyatüxü rü ngexü ga chaüxçax wiyaegüxü. Rü chorü ngüchaü chaxü rü choxü nayexma ga ngexügü ga namaxä chamaxmarexü. ⁹Rü yemaacü nata ga chauchiga. Rü guxüma ga yema nüxíra Yerucharéüwa äëxgacü ixigüxüariü yexera choxü nayexma. Rü woo yemaacü nixí natürü taguma choxna nixügachi ga cuax. ¹⁰Rü guxüma

ga yema choxü ngüchaüxü rü chanaxü. Rü taguma chaugüna chanachüxu ga taxacü rü taäxë. Rü guxüma ga chorü puracümaxä chataäxë. Rü yema taäxë nixí ga chorü natanü ga yema chaxüxü. ¹¹Rü yemawena rü chanangugü ga guxüma ga yema chaxüxü rü yema puracü ga guxchaxäcü chaxüxü. Rü yemawa nüxü chachuax ga natüçaxmamare nax yixüxü ga yema rü ñoma buanecü ya yaüxemachaücürüümare nixí. Rü taxuxüma i taxacü i mexü yixüxü i ngëma ñoma i naanewa ngëxmaxü. ¹²Rü yemawena rü meama nagu charüxinü rü nügümaxä chanangu i ngëma cuax rü ngëma natüçaxmamare ixüxü. ¿Rü taxacü i to i puracü tá naxü i ngëma chowena äëxgacü ixüxü? ¿Rü ëxna ngëma marü üxütátama naxüxü? ¹³Rü ñuxma rü nüxü chachuax rü ngëma taäxëxü nax icuáxü rü nüxü narümemae i ngëma nax taechitamare imaxüxü, ngëxgumarüxü i ngëma ngóonexü rü ngëma éanexüxü nax namemaexü. ¹⁴Rü ngëma duüxü i naäxëxü cuáxü rü mea nanangugü ega taxacü naxüxgu, natürü ngëma naechitamare maxüxü rü tama aixcüma mea naxüñüäcüma taxacü naxü. Natürü chanangugü i ngëma naäxëxü cuáxü rü ngëma naechitamare maxüxü rü ngëmatátama nixí i norü gux. ¹⁵Rü chaugümaxä ñachagürü: 'Ngëma naechitamare maxüxü rüñütátama chayü i chomax. ¿Rü taxacüwa choxü namexü i guxüma i ngëma chorü cuax? Rü ngëma rü ta rü natüçaxmamare nixí. ¹⁶Erü tagutáma texé nüxna tachuaxächi i ngëma duüxü i cuax nüxü ngëxmaxü rü ngëma duüxü i

naechitamare maxûxû. Rû ngëxguma nangupetûxgu i ngunexûgû rû guxûxû tarûngûma, rû ngëma nûxû cuáxû rû ngëma naechitamare maxûxû rû ta nayue.’

.....

²⁰Rû ngëxguma nûxna chacuaxâchigu ga yema chaxûxû ga ñoma ga naanewa, rû chaugûmaxâ chixauxâchi nax yemaacû poraâcû chapuracûxû. ²¹Erû ngëxguma texé ya nûxû cuáxe rû taxuâêacûma mea puracûxe nax tangemaxûâxûcax rû natûcaxmamare tapuracû, erû guxûma i ngëma tayaxuxû i tûmaarû puracûwa rû togû i tama naxcax ixôôxêxûarû tá nixî. Rû ngëmaâcû i tûmaarû puracû rû natûcaxmamare nixî erû tûmaarû ngëmaxûgû rû togûarû tá nixî. ²²¿Rû taxacûwa nûxû namexû ya yatû nax poraâcû napuracûxû rû naxcax naxoegaâêxû i ñoma i naanewa? ²³Rû guxûguma i ñoma i naanewa nax namaxûxû rû ngûxû ninge, rû nachixeâxê. Chûtacû rû taguma narûngû i naâxê. Ngëma rû ta wûxi i ñnû i natûcaxmamare ixîxû nixî. ²⁴Rû ngëma rûmemaxû nûxû ya yimá yatû nixî nax nachibûxû rû naxaxexû rû nangôôxû i ngëma norû puracûtanû. Erû guxûma i ngëma rû ta Tupanawa ne naxû. ²⁵¿Rû texé êxna tachibû rû êxna tataâxê ega taxûchima Tupanagagu yixîxgu? ²⁶Rû aixcûma nixî i Tupana tûmaâêxû tûxû cuaxêêxû rû tûxna naxââxû i cuax rû taâxê ya yîxema tûmamaxâ nataâxêxe. Natûrû yîxema chixexûarû ûruxû ixîxe, rû nûma ya Tupana rû tûxû nayixerû nax tûgû tamuarû ngëmaxûgûâxêêxû, natûrû

yixcûama ya Tupana rû tûxna nanade i tûmaarû ngëmaxûgû nax yîxema tûmamaxâ nataâxêxena naxââxûcax. Rû yîxema chixexû úxe rû guxûma i ngëma tayaxuxû rû natûcaxmamare nixî erû tûmaarû ngëmaxûgû rû ñoma buanecû ya yauxemachaûcûrûxû nixî.”

**Guxûma i taxacû i ngëmaxû rû nûxû
nangexma i norû ngunexû nax nawa
nanguxû**

3 ¹“Rû ñoma i naanewa rû guxûma i taxacû i ngëmaxû rû nawa nangu i norû ngunexû, rû nangexma i wûxi i ora i tá nagu ínanguxû. ²Rû nangexma i ngunexû i nagu ibuxû, rû nangexma i ngunexû i nagu iyuxû. Rû nangexma i ngunexû i nagu itoexû, rû nangexma i ngunexû i nagu nabêxû i ngëma itoxû. ³Rû nangexma i ngunexû i nagu namâetagûxû, rû ngunexû i nagu tûxû yaxûxûxûgûxû. Rû nangexma i ngunexû i nagu napogûexû, rû ngunexû i nagu naxûpatagûxû. ⁴Rû nangexma i ngunexû i nagu ixaxuxû, rû ngunexû i nagu icugûexû. Rû nangexma i ngunexû i nagu iyutanûxû, rû ngunexû i nagu ipetaexû. ⁵Rû nangexma i ngunexû i nagu nutamaxâ nagûanexû, rû ngunexû i nagu nuta nadexû. Rû nangexma i ngunexû i nagu yigûna inaîxâchigûxû, rû ngunexû i nagu yigûna toxnamana ixîxû. ⁶Rû nangexma i ngunexû i nagu taxacûcax idauxû, rû ngunexû i nagu írûchaxâchixû nax taxacûcax idauxû. Rû nangexma i ngunexû i nagu namaxâ inguxûxû i ngëmaxûgû, rû ngunexû i nagu ínawogûxû. ⁷Rû nangexma i ngunexû i nagu naxchirugu igâugûxû, rû ngunexû i nagu nangaíxtaxû. Rû

nanexma i ngunexũ i nagu
 iyarũchianegũxũ, rũ ngunexũ i nagu
 idexagũxũ. ⁸Rũ nanexma i ngunexũ i
 nagu yigũ ingechaũgũxũ, rũ ngunexũ i
 nagu yigũchi ixaixũ. Rũ nanexma i
 ngunexũ i nagu yigũ idaixũ, rũ ngunexũ
 i nagu yigũmaxã rüngüxmüexũ. ⁹¿Rũ
 taxacũwa nüxũ namexũ ya yatũ nax
 puracũgüxicatama naxĩxũxũ? ¹⁰Rũ mea
 nagu charixĩnũ i ngẽma naguxĩraũxũ i
 puracũ i yatũgũna naxãxũ ya Tupana
 nax ngẽmagu inachoxũcax. ¹¹Rũ
 yexguma norũ ngunexũwa nanguxgu rũ
 Tupana nanaxũ ga guxũma. Rũ
 namexechi ga yema naxũxũ. Rũ ñuxũchi
 ga nüma ga Tupana rũ duũxũgũxũ nügũ
 nacuaxẽxẽ woo i duũxũgũ rũ tama nawa
 nangugũ nax nüxũ nacuaxgũxũcax i
 guxũma i ngẽma Tupana marũ üxũ, rũ
 ngẽma yixcũra tá naxũxũ. ¹²⁻¹³Rũ ñuxma
 rũ nüxũ chacuax rũ ngẽma duũxũgũcax
 rümemaexũ nixĩ nax nataãxẽxũ rũ mexũ
 naxũgũxũ. Rũ ngẽma nax nachibüexũ,
 rũ naxaxegũxũ, rũ nayauxgũãxũ i norũ
 puracũtanũ, rũ guxũma i ngẽma rũ
 name erũ Tupanawa nixĩ i ne naxũxũ.
¹⁴Rũ ngẽxgumarũxũ ta nüxũ chacuax i
 guxũma i taxacũ i Tupana üxũ rũ
 guxũgutãma nangexmaechea. Rũ
 taxucũrũwa tanaxüetũ i ngẽma Tupana
 üxũ, rũ taxucũrũwa itanaxoxẽxẽ i ngẽma
 nüma naxũxũ. Rũ Tupana rũ ngẽmaãcũ
 nanaxũ nax guxãma nüxũ
 ngechaũgũxũcax. ¹⁵Rũ woetama marũ
 nüxcũma nayexmagũ i ngẽma ñuxma
 ngẽxmagũxũ. Rũ taxuxũtãma yixcũra
 nangox i taxacũ i tama ñuxma
 ngẽxmaxũ. Rũ nüma ya Tupana rũ nüxũ
 natauxcha nax natãeguxẽẽãxũ ga yema
 marũ ngupetũxũ.

Taxũ i chixexũ i ñoma i naanewa

¹⁶Rũ ngẽma to i nüxũ chadauxũ nixĩ
 nax nangexmaxũ i taxũ i chixexũ i ñoma
 i naanewa i ngextá chi ínaxwaxexũwa
 nax mea nügũmaxã inacuaxgũxũ i
 duũxũgũ rũ mexũgu nügũmaxã
 ínaxĩnũexũ. ¹⁷Rũ chaugũ ñacharũgũ:
 ‘Nawa tá nangu i ngunexũ i nagu
 Tupana tá nüxna nacaxũ ya yimá yatũ
 ya mexũ ücũ rũ ngẽma yatũ i chixexũ
 üxũ. Erũ tá nangexma i norũ ngunexũ i
 nagu tá nangóxũ i ngẽma marũ
 ngupetũxũ rũ ngẽma cúãcũ üxũ.’”

.....

Natũcaxmamare nixĩ nax yigũ imuarũ diẽruãxẽxũ

5 ¹⁰“Rũ ngẽma duũxũ i diẽru nüxũ
 ngũchaũxũ rũ guxũguma yexeraxũ
 i diẽru nanaxwaxe. Rũ ngẽma norũ
 diẽruguma rüxĩnũxũ, rũ nügũcax rũ
 taguma nüxũ ningu. Rũ ngẽma rũ ta rũ
 wüxi i ñnũ i natũcaxmamare nixĩ. ¹¹Erũ
 ngẽxguma yexera tũxũ nangexmagu rũ
 yexera tanaxaiyaxũ. ¿Rũ taxacũwa tũxũ
 name i ngẽma muxũ i diẽru nax nüxũ
 idawenũxũmaxãxicatama itaãxẽxũ?
¹²Rũ yĩxema puracũxe rũ nangexma i
 ngunexũ i nagu íxraruwa tachibũxũ, rũ
 nangexma i ngunexũ i nagu mea
 tachibũxũ, natũrũ guxũguma mea tape.
 Natũrũ ngẽma diẽruãxũchixũ rũ norũ
 diẽrugagu taguma mea nape. ¹³Rũ wüxi
 i nacũma i aixcũma ngechaũ tũxna
 ãxũxũ chadau i ñoma i naanewa. Rũ
 ngẽma nacũma nax imuarũ
 ngẽmaxũãxũ rũ norũ yorana tátama
 guxchaxũ naxã. ¹⁴Erũ ngẽxguma tama
 mea tũxũ ínanguxuchigu ega taxacũcax

tataxegu, rü ngürüächi ngëxma tá nagux i guxüma i tumaarü diëru. Rü ngëxguma nangexmagu ya wüxi ya tūmane, rü taxuxütáma naxçax ngéma tatax. ¹⁵Rü yema taxuüma ga taxacūmaxā ñoma ga naanewa nax nanguxü, rü ngémaacü tátama natáegu. Rü yema noxri nabuxgu rü nax nangexchiruxürüxü tátama nixi i ngëxguma nayuxgu. Rü taxuxütáma ga yema norü puracütanüwa nayaxuxü rü tá ninge.

.....

¹⁸Rü ngëmacax nagu charüxīnū rü ñuxma nax paxaächi ñoma i naanewa Tupana tüxü maxëxëxü, rü ngéma rümemaexü rü taāxë tüxna äxü nixi nax nangóxü rü yaxaxüxü i ngéma tóru puracütanü i ñoma i naanewa poraäcü naxçax ipuracüxü. ¹⁹Rü ngëxgumarüxü ta ya guxāma ya yíxema Tupana muxü i tumaarü ngëmaxügü tüxna äxë, rü nüma ya Tupana tüxü namu nax tanangóxü rü tayaxaxüxü i ngéma tüxna üxü. Erü ngéma nax tanangóxü rü tayaxaxüxü rü Tupanawa ne naxü. ²⁰Rü ngéma nax Tupana tüxü taāxëxëxügü rü tūma rü tama poraäcü naxçax taxoégaāxë nax nanuxüxü i tumaarü maxü i ñoma i naanewa.”

.....

11 ¹“Rü name nixi i togüxü curüngüxëë, erü yixcūra i nūmagü rü tá cuxü narüngüxëëgü.

.....

⁴Rü yíxema guxüguma buanecüxü ínanguxëxëxë nax nangupetüxü, rü tagutáma tatoe. Rü yíxema guxüguma pucüxü ínanguxëxëxë nax

íyanaxoxüçax, rü tagutáma tanabuxu i tūmanetüarü o. ⁵Rü ngëxgumarüxü nax tama nüxü cucuáxü nax ngextá naxüxü ya buanecü rü tama nüxü cucuáxü nax ñuxäcü tangóxü ya wüxi ya buxe i tūmaéanüwa, rü ngëxgumarüxü ta tama nüxü cucuax nax ñuxäcü taxacü naxüxü ya Tupana ya guxüarü üruxü ixicü. ⁶Rü itoechigüama erü tama nüxü cucuax nax ngexnerüne ya naxchire tá cuxü rüxüxü, rüexna guxüne tá rüxü.

.....

Ucuxëgü i ngextüxücügüçax ixixü

⁹iRü nataāxë Pa Ngextüxücüx, rü ñoma rü ta cupora! iRü nataāxë namaxā i ngéma cuxü mexü ñoma rü ta cuxü natauxcha! iRü naxü i ngéma nagu curüxīnūxü, natürü nüxna nacuaçachi nax guxüma i ngéma cuxüxüçax rü Tupana tá cuxna naxçax naca! ¹⁰iRü cugü nüxü rüngümaxëxë ixoegaäëgü, rü cugüwa nüxü naxoox i guxchaxügü! Erü ngéma mexechixü i ngunexügü i nagu ingextüxüxü rü wüxi i paxaächimare nixi.”

.....

12 ¹“Rü ñuxma nax cungextüxüxü, rü inüxna nacuaçachi ya yimá Tupana ya cuxü ngoxëëcü rü ñoma rü ta taüta cuxçax ínangugü i ngunexügü namaxā i norü guxchaxügü! Erü tá cuxçax ínangugü ya taunecügü ya nagu ñacucü: ‘Rü taxuwama choxü name nax chamaxüxü’, ñacuxü. ²iRü nüxna nacuaçachi ya Tupana ya cuxü ngoxëëcü ñoma rü ta nabaxi ya üaxcü, rü tauemacü, rü ëxtagü, rü naxüpa nax naxëächianexü rü napuxü! ³Erü tá ínangu i ngunexügü i nagu cuyaxü rü

cuxune rü tá niduxrux, rü guma
 cuparagü ga poraene rü tá
 nanaturaächitanü, rü noxretátama ya
 cupüta ínayaxügü nax cuchibüxüçax, rü
 taxütáma yáxügu cudadu. ⁴Rü ngëxguma
 ngëma ngunexügüwa nanguxgu rü
 ngëma cuxmachixë rü taxütáma
 taxacüxü naxínü, rü ngëma naga ya
 yima iwichi rü cuxçax tá nixígachigü.
 Rü ngëma werigü rü tá naxae natürü
 taxütáma nüxü cuxínü. ⁵Rü daxü nax
 cuxixü rü tá cumuü, rü cumaxüwa rü tá
 cuxü naxäücüma. Rü wüxi i yaxguax i
 puxeruxü rü turaxü, rü nügü itúmarexü
 tá quixí. Rü cuxmaxçax rü nataxutáma i

curü ngúchaü rü taxuwatáma cume. Rü
 ngëma nax yuwa cuxüxü rü ñanearü
 namawa rü tá nüxü taxínü nax
 naxauxexü i duüxügü erü marü cuyu.

¹³Rü ngëxma nayacuax i chorü dexe
 rü marü nüxü cuxínü. Rü marü
 guxüxüma chixu. iRü Tupanaxü
 nangechaxü rü naga naxínü i norü
 mugü! Rü ngëma nixí i guxüma i ngëma
 Tupana tüxü naxwaxexü. ¹⁴Erü nüma rü
 tá tüxna naca naxçax i guxüma i taxacü
 ixüxü rü mexü rüçxna chixexü woo
 cúäcü naxüxgu” ñanagürü ga
 Charumóü.